

Наші улюблені цитати від Єви Яніковські:

- Мій татко часто каже мені: начувайся, бо мені увірветься терпець! Та каже це він завжди пізно, коли терпець вже урвався.
- *Єва Яніковські: В кого вдалася ця дитина?*
- Поки я був маленьким, я думав, що РОДИЧ – це та людина, яка приходить до нас в гості по неділях і приносить солодощі.
- *Єва Яніковські: Хоч вір, хоч ні*
- Посміхаймося! До них чи з них – це вже питання життєвої позиції.
- *Єва Яніковські: Усміхніться, будь ласка!*
- Коли Даник вперше пішов до дитячого садка, він дуже зрадив, що вже може туди ходити, але ще не міг достатньо радіти тому, що доведеться там залишатися.
- *Єва Яніковські: Я ходжу у дитсадок*
- Запам'ятаймо, що людина може навчитися чогось тільки тоді, коли їй дають можливість це робити...
- *Єва Яніковські: Ось як це було...*
- У нас так повелося, що коли по телевізору показують детектив, тоді я – маленький, а Борі - велика, та коли треба зняти павука зі стіни, тоді «все ж таки» я хлопчик, а вона – дівчинка.
- *Єва Яніковські: Зі мною завжди щось трапляється*
- ... на жаль, мого татка не цікавить, що роблять діти інших батьків. Це стає цікавим для нього лише тоді, коли дитина інших батьків випадково якраз нічого не робить.
- *Єва Яніковські: Зі мною завжди щось трапляється*
- На ярмарку Борі загубила свої сонцезахисні окуляри, а тітка Юлішка – мене, а дядько Йошка програв парі, бо він поспорив з моїм татком, що коли вони наглядатимуть за мною, тоді нічого не станеться.
- *Єва Яніковські: Зі мною завжди щось трапляється*
- Ви можете уявити, яке жахливе відкриття, коли в шістнадцять років ти усвідомлюєш, що ти такий самий, як і всі інші? Що ти думаєш те саме, відчуваєш те саме, радієш тому самому і страждаєш від того самого?
- *Єва Яніковські: Солом'яне полум'я*
- За моєю теорією, все рано чи пізно повертається, просто треба довго жити.
- *Єва Яніковські: Яке ж прекрасне життя!*

Я ВЖЕ ХОДЖУ ДО ШКОЛИ

Коли доводиться так довго сидіти на одному місці, що мої ноги не витримують, і починають самі по собі барабанити під столом, і мені кажуть: «ай-яй-яй, Даня!», тоді я не люблю ходити до школи.

Коли урок ніяк не хоче закінчуватись, і мені вкрай необхідно трохи відкусити від свого бутерброда, а той ябедник, що сидить за мною, починає знов виголошувати: «Вчителько Пірі, а Даня знов їсть!» - тоді я не люблю ходити до школи.

І коли всі інші сміються з цього, тоді я вже настільки не люблю ходити до школи, що то вже нестерпно.

А ще я не люблю ходити до школи тоді, коли я випадково звертаю свою увагу не на те, що потрібно, а на те, що мене цікавить більше, і тітка Пірі робить мені зауваження: «Ай-яй-яй, Балаже, ти знов неуважний».

Справа в тому, що тітка Пірі зовсім не права, бо якщо я випадково неуважний, то це зовсім не «знов неуважний», і крім того, мене звати Данею. Тільки вона постійно плутає мене з Балажем. Мені цікаво, щоб б вона сказала, якби я відповів їй : «Тітко Панні, я був уважним».

Ось чому я не можу відповісти на питання, чи люблю я ходити до школи.

А ще не можу відповісти, чи люблю я свою вчительку. Бо є такі, хто цікавиться також і цим.

Та я можу запрягтися, що ті, хто питають про таке, навіть і не знають, що у нас не одна вчителька, а дві, одна до обіду, інша – після, а крім них – ще дві. Ці «ще дві» навчають співу і фізрі, що правильно називати фізичним вихованням.

У мене з вчительками така ж історія, як і з школою. Якщо вони мене хвалять – я їх люблю, а коли роблять зауваження – тоді ні. Але, мабуть, вчительку Кларі я люблю і тоді, коли вона робить мені зауваження. А вчительку Пірі я б не любив і тоді, якби вона мене одного разу похвалила. Але такого ще не було, тож - хтозна.

ВІДПОВІДАЙ ЧЕМНО, КОЛИ ТЕБЕ ПИТАЮТЬ

Я знаю, що коли мене запитують про щось, я маю чемно відповісти, бо якщо я не відповім, то одразу скажуть мені:

«Відповідай чемно, коли тебе питають!»

Я б хотів чемно відповісти, коли мій татко запитує у мене: «Які новини?» та я не можу чемно відповісти, бо ж я ніколи насправду не знаю, що є новиною, а що ні.

Для мене новиною є те, що мій друг отримав велосипед, коли моя червона машинка обганяє синю, і коли я зустрічаю на вулиці сусідську дівчинку.

Та мого татка цікавить не це, він хоче знати, чи відповідав я в школі, чи зробив всі домашні завдання і чому я повернувся додому пізніше.

І тому, коли він питає в мене: «Які новини?», я завжди відповідаю: «Ніяких».

Я б хотів відповісти чемно, коли бабуса питає в мене: «Сонечко, що тобі завтра приготувати?», та я не можу чемно відповісти, бо вона завжди питає в мене про це тоді, коли я щойно наївся, і тоді мені нічого не приходить на думку.

І тому я завжди відповідаю, що мені байдуже.

Я б хотів відповісти чемно, коли мій дідусь питає мене: «Знати б тільки, що тут смішного?» та я не можу чемно відповісти, бо з чого б я не сміявся, ніколи не можу сказати, чому мені з того смішно.

Добре ж бути дорослими, вони завжди на все можуть дати відповідь, і знають багато таких гарних слів, яких я ніколи не можу пригадати.

ЯКБИ Я БУВ ДОРОСЛИМ

Якби я був дорослим і одружився, я б жив у такій квартирі, де міг би грати з м'ячем у кімнаті, вирощувати дуба у вазоні, тримати золоту рибку у ванній і ніколи нічого не доводилося б викидати, бо кожна річ, яку я принесу, матиме своє місце - чи то опалі на землю каштани, чи то іржавий гвіздок, або сплутана вузлами мотузка, використаний квиток на трамвай, або хворий їжачок.

У домі, в якому б я жив, нашими сусідами навколо були б такі дяді і тьоті, які б дозволяли чіпати їх канарейку, пригощали б краюшком свіжоспеченого пирога, просили б нас збігати в магазин за покупками, віддавали б нам кольоровий папірець з каси і, посміхаючись, заохочували б нас пограти футбол під їх вікнами.

Якби я був дорослим і одружився, у мене було б багато дітей, бо я люблю грати в такі ігри, в яких задіяно багато дітей. Для тих багатьох дітей я був би татком, а дівчина, з якою я одружуся – мамою. Я і дівчина, з якою я одружуся, та діти гралися б цілими днями! У квача, хованки, класики.

ЗІ МНОЮ ЗАВЖДИ ЩОСЬ ТРАПЛЯЄТЬСЯ

Коли до нас приходить гість, моя мама варить чорну каву і зачиняє двері до нашої кімнати, мовляв, краще туди не заглядати. Та на жаль, тітка вчителька заздалегідь повідомила моїй мамі, щоб її не вважали гостею, бо вона хоче тільки зайти познайомитися з родиною. І тому моя мама помила всі двері і сховала все взуття і пальта з коридору. Татко приклеїв ніжку до крісла і вкрутив ще дві лампочки до люстри. Борі познімала плакати з артистами зі стін, а я виніс свої дикі каштани на балкон.

І коли вже став такий порядок, якого зазвичай не буває, тоді ми ще й нашу таксу Вуді відправили до сусідів, адже він міг не знати, що тітка вчителька не гостя, і можливо погриз би її взуття, як часто він це робить, коли приходять гості.

Тітка вчителька побула у нас всього півгодини, та все ж добре познайомилася з родиною, бо за цей час до нас приїхав з Ерду дядько Банді з сім'єю, сусіди знизу кричали до нас, що каштани скотилися з балкону до них, сусіди вигнали Вуді назад додому, бо той не знав, що на їхній кухні також не можна ходити в туалет.

Та я не жалкував, бо так тітка вчителька хоча б побачила, що вдома ми теж доволі жваві.

Татко сказав мені, що я вже достатньо дорослий хлопчик для того, щоб гуляти з Вуді після обіду. Це правда, що я вже достатньо дорослий хлопчик для цього, і я вже тричі його виводив, та в четвертий раз прийшов Аттіла, і він зовсім не заздрив тому, що я гуляю з Вуді, і просто пішов собі гойдатись на майданчику.

Тоді я подумав, що можливо і Вуді достатньо дорослий собака, щоб гуляти самостійно, й пішов і собі на майданчик гойдатися. А потому я свистав до Вуді, та мабуть хтось вже викрав бідного, бо він геть не з'являвся, а тоді я почав плакати, бо крім нього досі мені довіряли тільки ключ від квартири, і якщо Вуді не знайдеться, то це теж саме, наче б я не глядів за ним.

Я плакав і тоді, коли мене знайшла Борі, адже вона мала наглядати за мною, і мабуть, саме зараз закінчилась якась музична програма.

Ми з Борі бігали колами у парку і свистіли, та назустріч нам вийшов не Вуді, а наш татко, який шукав нас, адже він мав наглядати за нами.

Іншим разом я, мабуть, буду дорослим хлопчиком, наглядаючи сам за собою, бо схоже, що так простіше. Досі я завжди знаходився, та от Вуді зараз напевно загубився.

ТОБІ ЦЬОГО ЩЕ НЕ ЗРОЗУМІТИ

ВАМ ЦЕ ЗНАЙОМО, ПРАВДА? Бо мені це вже діє на нерви. Постійно кажуть: «Тобі цього ще не зрозуміти!»

.....

ТАДАМ, А ЗАРАЗ ЦЕ СКАЗАВ ТАТО. І як же він на мене сердився! «Чому ти не робиш те, про що я тебе прошу?!» - кричав він. «Я ж сказав, що для дядька Осі мене немає вдома, і мене не буде вдома, скільки б він не питав про мене! Ясно ж, ні?!»

Я знаю, що тато дуже втомлений, і що останнім часом він підробляє у таксі після роботи, а коли приходить після, не каже до нас жодного слова, тільки поїсть щось, а потім сідає перед телевизором і засинає. Та зараз він не заснув, зараз він кричав: «А щоб тобі пусто було, то я, значить, вже і до власної доньки дарма промовляю?!»

Але що я такого зробила, з чого піднявся весь цей галас? Я сказала дядьку Осі, який вже разів з десять телефонував татові, щоб він дзвонив ближче до десятої вечора, або в неділю, бо тоді тато напевно буде вдома. І то правда, що тато казав, що не хоче з ним розмовляти, але не можу ж я довіку відповідати, що я не знаю, коли він повернеться, а ще я пожаліла його, бо він жартував зі мною таким голосом бідного-старого дядечки, кажучи: «Готовий закластися, Дорцю, що я знов марно шукаю свого невловимого молодшого брата Гейзу!»

І ось на це я відповіла те, що відповіла.

Батько відсунув від себе вечерю і впав у крісло. А мама махала мені, щоб я зникла, та я не зникала.

«Чому я маю завжди казати дядьку Осі, що тебе немає?» - спитала я. Я ще пам'ятаю, що у часи, коли він був не-знаю-ким на підприємстві, ти завжди просив мене бути з ним милою. А коли він був Святим Миколоєм на святранку на підприємстві, ти окремо підвів мене до нього і сказав, що я твоя донечка. Дядько Осі завжди підморгував мені з-поміж бороди і шапки, коли передавав подаруночок, і мені завжди було радісно, що він мене впізнає. Я також пам'ятаю, коли народився Ечі, ви запросили його на вечерю і ти хвилювався, чи він прийде. І просив мене чемно, голосно відповідати, якщо він мене щось питає. Тому що він милий дядько і від нього залежить, чи отримаємо ми путівки на літо!

Таткова голова вже стала бурякового кольору, мама встала за ним і поклала йому руку на плече. Можливо, щоб заспокоїти його, а можливо – щоб захистити від мене.

«Кажі вже все, доню, - підбадьорював мене татко, - вчи свого батька, як жити треба!»

А я продовжувала, бо мені це було необхідно.

Я тебе не повчаю, хочу тільки зрозуміти, чому я маю приховувати тебе від дядька Осі. Я також пам'ятаю, коли він вечеряв у нас, то приніс дві плитки шоколаду з горішками, один для мене, другий – для кількамисячного Ечі. І ви сказали, що коли той прокинеться, то дуже зрадіє подарунку, хоча в той час він їв тільки з пляшечки! Чому ви йому не сказали, що немовлята не їдять шоколаду з горішками?

Тато встав з крісла, але не для того, щоб дати мені ляпаса, він тільки ходив вправо-вліво по кімнаті.

Слухай сюди, Дорко! Дядько Осі і я розійшлися поглядами. Ми по різному дивимось на багато речей. В ті часи, коли він приходив сюди, ми вже не були одностудентами, та тоді я ще не міг цього йому сказати. Минулого року його відправили на пенсію. За віком. Та він не хоче заспокоюватись, постійно щось організовує, бігає, мудрує. Мене він шукає, щоб я склав йому компанію. Та я не маю на це ані часу, ані сил. Я маю заробляти гроші, для того, наприклад, щоб купити тобі нові черевики. А для Ечі нові джинси. Я заганняю себе, і коли нарешті опиняюсь вдома, не маю бажання слухати його старечої маячні. Зрозуміло?

ОСЬ ЯК ЦЕ БУЛО

Це все дрібниці

Ось як це було. Я ще минулого тижня попросив видати мені кишенькові гроші на цей тиждень, бо суму, видану мені на минулий тиждень я витратив ще тижнем раніше, і тому зараз я попросив тата, щоб він був добрим, і видав мені гроші за наступний тиждень на

цьому тижні, бо в Анчур буде день народження, і я хочу купити їй того великого жовтого собаку.

Тато сказав, що так діло не піде, бо якщо я завжди витрачаю більше грошей, ніж маю, тоді я ніколи не зведу кінці з кінцями, і чому ж я не розподіляю свої кишенькові гроші так, як це робить він зі своєю зарплатнею, бо якби і він не розподіляв своєї зарплатні, тоді він взагалі не міг би давати мені кишенькових грошей.

Він промовляв це так довго, що остаточно запевнив мене у тому, що якщо хтось порядно розподіляє свої гроші, той завжди їх матиме, і я вже майже повірив, що він дасть їх мені. Та він не дав.

Я попросив і у мами, та вона сказала, що я маю їй повірити – найкращий подарунок той, що зроблений своїми руками, і Анчур теж більше б зраділа гарному підсвічнику з бляшанки, який я вмю робити, ніж великому жовтому собаці, якого я куплю за гроші своїх батьків. Зрештою, вона все ж дала мені десять форинтів. Мабуть, пригадала, що у дім Анчур проведена електрика.

З відчаю я розповів невтішні новини ще й своєму братові, та дарма було теревенити, бо в нього знайшлося всього шість форинтів.

Я ще раз подивився у вітрині на великого жовтого собаку, який так подобався Анчур і коштував сімдесят шість форинтів. А потім купив шість каштанів, які перед вітриною продавала якась тітонька, бо на них якраз вистачило моїх грошей.

Біля тітоньки з каштанами я зустрів Тюнду Баєр, яка теж хотіла купити каштани, та не купила, бо побачила мене. «Як воно, Баєр?» - сказав я до неї, бо колись ми разом ходили у дитячий садок, та з того часу я її майже не бачив. Баєр неправильно мене зрозуміла, і почала оповідати про себе з часів випускного у дитсадку. Я попросив її почати з кінця, бо воно так завжди цікавіше, і навіть дав їй одного каштана. Тоді вона, не згадуючи молодшу школу, сказала, що з п'ятого класу перейшла до крутої школи, і що їх гурток з виготовлення лялькових іграшок отримав перше місце на обласному конкурсі, і що на параді Собак вона була зеленою собакою і, мабуть, я теж це бачив, бо їх показували по телевізору. Я відповів, що на жаль, не бачив, хоч дуже люблю собак, і якраз зараз дивлюся на собаку у вітрині.

«І це ти називаєш собакою?» - відмахнулась Баєр, та одразу ж поволокла мене до своєї школи, щоб показати всіх собак на полиці у ляльковому гуртку, і навіть гавкала при цьому. Я розповів Баєр, що давно теж мрію зайнятись лялькарством, та таких милих песиків я точно не зміг би зробити, бо то, мабуть, дуже складно. «Та ну - сказала Баєр, - то все просто, я тебе навчу» - і вже дістала обріз червоного полотна і ножиці та крейду. «Спершу треба накреслити – пояснювала вона, - звісно, є спеціальні викрійки, та я навчилась обходитись без них» - і вже малювала на полотні викрійку, яку швиденько вирізала вздовж крейдяної лінії і поклала переді мною видовженого чотирилапого, який виглядав так, наче по ньому пройшовся будівельний коток.

«Ну от і все!» - сказала Баєр – «вдома тобі залишається просто зшити це і напхати наповнювачем – і готово». Вона дала мені все необхідне, навіть м'ячик для настільного тенісу. Я шкодував, що під час її пояснень з'їв всі каштани, бо Баєр точно заслужила ще на один. Тому я просто подякував і сказав їй, що червону собаку я назву Тюнде. Що цікаво, це її зовсім не розчулило, навпаки, вона сказала, що червоному собаці не пасує ім'я Тюнде. Щоправда, я згодний з нею, мені теж здається, що треба придумати краще прізвисько.

Вдома мама настільки зраділа, що я все ж таки послухався її і вирішив зробити подарунок для Анчур своїми руками, що одразу ж сіла зшивати і наповнювати червоне полотно, з якого і справді вийшла собака. Та тенісний м'ячик, з якого ми зробили йому очі, я розпилював своїми власними руками.

День народження Анчур буде тільки у четвер, та я вже не міг дочекатися і показав їй червоного собаку.

Вона сказала, що ця набагато краща, ніж та жовта у вітрині, і що вона точно не змогла б такого зробити.

«Та ну - відповів я, - то все просто, я тебе навчу»

Яке буває щастя у біді?

Ось як це було. Анчур ще на минулому тижні спитала в мене, чи піду я на канікулах кататись на ковзанах, бо якщо ні, то вона піде з Томашем, який вже її позвав.

«Який Порш!» - заволав я, бо той якраз проїздив біля нас, хоча, мабуть, я мав би сказати, що мій тато щойно отримав сімейну путівку, яку просив ще влітку, і тому на зимових канікулах мене не буде вдома; а ще мав би сказати, щоб вона ні в якому разі не ходила з Томашем, бо якщо дівчина зустрічається з кимось, то не ходить кататись на ковзанах з іншим, а надто, якщо цей інший – Томаш.

І ще, мабуть, я мав би сказати, що взагалі не вмію кататись на ковзанах.

Пізніше я багато думав про це, бо було цілком зрозуміло, що я повинен сказати їй про Томаша, але ще я подумав, що якщо я все ж таки навчуся кататися на ковзанах, то про те, що я не вмію, можливо, було б зайве казати.

Тому я позичив від Марці його круті данські роликові ковзани і пішов за бойлерну, бо там щойно поклали новий асфальт і він точнісінько такий, як лід.

Кататись на роликах я миттю навчився, особливо там, де тротуар був похилим. Я катався, як справжній ковзаняр, жаль тільки, що ніхто цього не бачив.

Я б точно навчився гальмувати, якби не врізався у синій сміттєвий бак. Бо їх теж розмістили якраз там, де тротуар був похилим. І вони були заповнені шлаком.

На цей шум збіглися всі, хто до цього не був там, але їх цікавив тільки шлак, і що «ой, яке хуліганство!» - і скільки ж бруду вони зараз занесуть у квартиру.

І нікого не цікавило, що у мене набрякла щиколотка і з ковзанів випало одне коліщатко, і що я теж занесу у квартиру бруд, хоч ми й живемо в іншому будинку. Тому я просто пошкандибав звідти геть.

Додому я добирався трохи довго, а коли я показав свою ногу вдома, їх турбувало не те, що буде зі мною, а те, що буде з нашою путівкою. Але на це питання я не зміг відповісти. «Оце ти молодець!» - сказав тато, хоча він рідко мене хвалить.

Поки ми чекали на таксі, мама сказала татові, що у кожній біді є своє щастя, і на наше щастя вдома немає бабусі, бо вона, бідна, дуже б хвилювалася. Після рентгену доктор сказав татові, що на щастя в цій біді, моя щиколотка не зламана, а просто вивихнута. Та ходити мені не можна. Наступного дня тато прийшов додому з новою, що в цій біді є ще один плюс: путівку можна передати дядькові Карчі, і таким чином вона не пропаде. На те і мій брат сказав мені, що в цій біді найбільше щастя, що наступного року ми все ж поїдемо відпочивати влітку, а не зимою.

Коли мої товариші прийшли мене провідати і розповіли, які контрольні вони писали, тоді і я зрозумів, що ще одним щастям у біді є те, що мене вже не будуть оцінювати, і кожен вчитель сам вирішуватиме, яку мені виставить оцінку за півріччя. Один тільки

Марці не знайшов жодного щастя у біді, коли побачив свої ролики.

Вчора у мене була тільки Анчур, і коли на магнітофоні звучала тихіша пісня, ми розмовляли. Я розказав їй, що тільки вчусь кататись на ковзанах, та вона не засмутилась, а сказала, що охоче мене навчить, охочіше, ніж Томаша, який теж не вмів кататися. А тоді ми домовились разом ходити на шкільну ковзанку, і може б ми домовились і про щось інше, та магнітофон почав програвати чотири гучні пісні підряд.

Коли дограла четверта пісня, мама запитала в Анчур, чи не будуть у них вдома хвилюватися, що їй так довго немає. «Та ні, - відповіла Анчур, не переймайтесь, вони знають, що я у вас».

Та все ж о дев'ятій вона пішла, і я чув, як мама сказала татові: «Для повного щастя не вистачає ще, щоб твій син почав гуляти з дівчатами». Я зрадив, що мама сама це зрозуміла, бо мені теж цього бракує, але, на жаль, тепер мені доведеться почекати, бо я взагалі не можу ходити.

І ще одне щастя в цій біді – поки я вдома, Анчур приходить до мене і ми можемо поки просто посидіти.